

Otázky a odpovědi

Komu daruji své tělo?

Ústavu anatomie 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, v Praze, se sídlem v Motole.

Čím se Ústav anatomie zabývá?

Anatomie neboli tělověda je rozsáhlý vědecký obor zabývající se stavbou lidského těla. Společně s histologií (tkáňovědou) a embryologií (vědou o vývoji zárodku a plodu) tvoří jeden velký vědní obor zvaný morfologie.

Proč bych měl(a) darovat své tělo?

Těla a preparáty získané od dobrovolných dárců poslouží jednak k prohlubování odborných znalostí pomocí vědeckého výzkumu, jednak jsou klíčové a nezastupitelné pro výukové účely u jak budoucích lékařů, tak při specializaci začínajících mladých lékařů. Ti se díky nim dokonale a zevrubně seznámí se stavbou a vlastnostmi lidského těla.

Těla dárců se také využívají v rámci experimentálních operací, které nemohou lékaři testovat na živých pacientech. Jde mnohdy o nové léčebné metody.

Kdo může darovat tělo pro vědu a výzkum?

Občané ČR starší 18 let. Horní hranice věku není limitována. Darovat tělo mohou i cizinci, kteří žijí v České republice a mají zde trvalý pobyt.

Může Ústav anatomie odmítnout tělo dárce?

Ano, v souladu s Dárcovskou smlouvou, a to v případě, kdy je dárce nakažený infekční nemocí typu Ebola, žloutenka, aktivní TBC, cholera a další nebezpečné infekční nemoci. Tělo také můžeme odmítnout v případě, že dotyčný váží více než 130 kg, a to z důvodu obtížné manipulace s tělem zaměstnanci Ústavu anatomie.

Co obsahuje smlouva o darování?

Každý zájemce o darování těla podepíše s Ústavem anatomie 2. LF UK smlouvu o darování těla, jejíž podpisy jsou ověřeny (stačí na Czechpointu).

Smlouva obsahuje práva a povinnosti Ústavu anatomie a dárce, které souvisejí s převozem těla, jeho konzervací a uložením, jakož i další úkony, které jsou stanovovány obecně závaznými právními předpisy a které ukládá lékařská etika.

Lze smlouvu zrušit?

Ano, smlouvu lze také kdykoliv písemně vypovědět bez udání důvodu.

Co se bude dít s mým tělem po převozu do Ústavu anatomie?

Po převozu těla dojde k jeho konzervaci (fixaci), při níž se do velkých cév vpraví fixační roztok. Nejčastěji se k fixaci používá lékařský líh s příměsí dalších tekutin

(formaldehyd, glycerín, aceton). Tělo pak odpočívá nejméně 6–12 měsíců v konzervačním roztoku, než je dále využito pro výukové a výzkumné účely.

Co se děje s tělem po jeho využití?

Přeje-li si dárce, aby urna s jeho popelem byla předána pozůstalým, uvede ve Smlouvě příjmení, jméno a adresu, na kterou má 2. LF UK prostřednictvím Ústavu anatomie zaslat vyrozumění a potvrzení o zaplacení kremace, na jehož základě si ve Smlouvě uvedení pozůstalí mohou schránku s popelem vyzvednout.

Předpokládá se, že urna s popelem bude vydána nejdříve 3 roky po přijetí těla Ústavem anatomie 2. LF UK.

V případě, že si dárce nepřeje předat urnu příbuzným, bude popel dárce rozptýlen na rozptylové loučce Ústavu anatomie, který se o toto pietní místo stará.

Mohu se přijít podívat na toto pietní místo?

Ano, nachází se v kampusu 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy (jde o novou budovu postavenou v roce 2022) na adrese Praha 5, Plzeňská 311, zastávka MHD Motol. Pietní místo s názvem „Strom života“ se nachází zcela na horním konci areálu. Zde je zasazena lípa srdčitá, na níž zavěšujeme malé dřevěné lístky se jmény zemřelých dárců, kteří jsou již u nás. Na lístečku je jen křestní jméno a rok narození. Vzhledem k tomu, že je lípa dosud mladá, nemůžeme na ni zavěsit všechny lístky najednou, abychom jí neporanili větvě. Časem budeme doplňovat dalšími lístky.

Proč je třeba mít tři výtisky Darovací smlouvy?

Jedna smlouva se ukládá do registru smluv Ústavu anatomie 2. LF UK, dvě vyhotovení smlouvy jsou zaslány zpět na adresu Vašeho bydliště; jeden stejnopis si ponechejte a druhý předejte svému ošetřujícímu lékaři nebo někomu, komu plně důvěřujete. Všechny tři musejí být originály, proto je třeba mít je úředně ověřené (pošta, Czechpoint, obecní/městský úřad).

Jaké budou náklady?

Ověření podpisu je v současné době zpoplatněno částkou 30,- Kč (celkem 3 x 30 = 90 Kč). Ostatní náklady již hradí Ústav anatomie 2. LF UK, který zajistí převoz ostatků zemřelého dárce, jejich pozdější kremaci a předání příbuzným, nebo trvalé uložení.

Jak se dozvíte o smrti dárce?

Je třeba mít Průkazku dárce, kterou obdržíte poštou, u osobních dokladů. V případě, že zdravotníci, policie či další složky IZS najdou Vaše tělo, vždy jako první hledají osobní doklady k určení totožnosti. Na Průkazce je informace o dárcovství a také kontakty, kam volat. My se pak již o vše postaráme. Také prosím informujte svého ošetřujícího lékaře, nastupujete-li do nemocnice nebo dalších zdravotnických zařízení. Místní personál se s námi případně spojí.

Co když Průkazku ztratím?

Požádáte o vystavení nové Průkazky dárce, a to emailem, dopisem či telefonem, a my Vám vystavíme novou. Totéž platí pro dárce, který sňatkem změní své jméno.

Jak se mohou moji blízcí rozloučit, když nebude klasický pohřeb?

Ztráta milovaného člověka je velmi bolestivá a nevratná. Klasický pohřeb naštěstí není jedinou formou rozloučení – rodina, přátelé a známí dárce se mohou sejít, třeba na místě, které měl rád, a společně zavzpomínat, povyprávět si a oslavit to, jakým byl za života člověkem. Důkazem jeho velkorysosti je i to, že po smrti udělal úžasný dobrý skutek, aby pomohl dalším generacím.

Mohu mít po své smrti nějaké přání?

To záleží na povaze Vašeho přání a našich možnostech. Pokud jde např. o zahrání oblíbené písně během přípravy těla, rádi takové přání splníme.